

ИНТЕРВЮ

Марсианско общество

Следва от предишния брой

След дълги години на безплодни разговори относно това как бихме могли да положим началото на нестопански организации, частни космически агенции, първата стъпка за активно развитие на неправителствена космическа дейност в България е вече факт – у нас е създаден клон на „Марсианско общество“, огромна международна организация, създадена през 1998 г. в САЩ от Робърт Зубрин и активни работещи върху подготовката за изпращането на човек на Марс.

Основател на „Марсианско общество България“ - www.marsociety.bg - е Михаил Матеев. Вярно – основаването на подобна организация у нас дойде твърде късно – особено като се има предвид, че живеем в свят, в който не просто големите икономически сили като САЩ, Русия, Япония и Китай, но и дори една голяма част от не толкова добре развитите държави са на някакъв етап от развитието на космическа дейност. Но дори и късно, положеното начало пак вдъхва надежди, че български таланти ще намерят своето място сред световната космонавтика. За българското „Марсианско общество“ Светослав Александров (Космос БГ) разговаря с основателя Михаил Матеев.

В България, доколкото съм наясно, има фирми, които се занимават с високи

Михаил Матеев е на 35 години, по образование магистър-инженер по комуникационна техника и технологии. Женен, с две деца. От малък обича научната антропоцентрична фантастика...

технологии, но няма такива, които се занимават пряко с космонавтика. Това ще бъде доста сериозна пречка за провеждането на каквото и да е експеримент у нас. Как бихте коментирали това?

– Първите реални космически изследвания започнаха да се развиват изобщо в световен мащаб, когато България беше в т.нар. социалистически строй. Съответно никога не е имало традиция частни фирми да произвеждат каквото и да е по отношение на космическите технологии. Един от начините за преодоляване на това изоставане е да се внесе ноу-хау от чужбина. „Марсианско общество - България“ обмисля един такъв проект, пред който има доста пречки, но все пак има някаква вероятност да бъде осъществен.

Да си поговорим открито за нашите възможности. В Полша, страна, в която има местно „Марсианско общество“, е построен марсоход – който, макар и да не е полетял към Марс, успя да победи редица спътници – дори и американски марсоходи – по време на наземно състезание! Какво бихме могли да създадем ние, което да бъде нашата запазена марка? Ще създадем ли наши марсоходи, които да бъдат добри – или пък ще разчитаме на спътници от типа на CubeSat, които имат реален шанс да полетят в Космоса? Възможно ли е да създадем наземни бази за симулация на престой на Марс?

– Марсоходът не е нещо, което е запазена марка на полското „Марсианско общество“. Марсоходи се строят в Европа, а най-вече в САЩ и Канада. В България също има специалисти, които технически могат да осъществят създаването на марсоход. И не само това.

Спътник от типа на CubeSat е също постижим,

Светослав Александров, автор на сайта за космонавтика Космос БГ (www.space-bg.org), разговаря с основателя на българското „Марсианско общество“ – Михаил Матеев.

още повече, че вече има и свободно достъпна информация как да се построи такъв сателит – имам предвид информацията от английските студенти в <http://cubesat.wikidot.com/>.

И марсоходът, и сателитът е възможно да бъдат построени в техническите университети в България – повечето технически университети имат организирани всички необходими факултети.

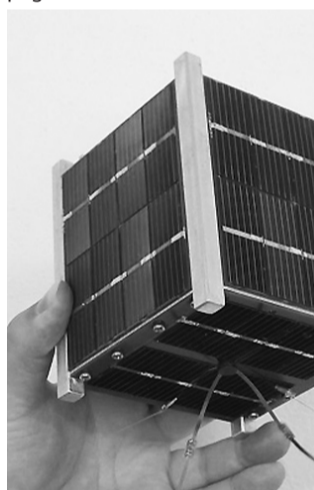
Ако искаме да направим нещо уникално – като реализация – това може да бъде 3D принтер от строителен мащаб, който по загаден модел изгражда хабитат само от средства на околната среда – примерно лунният резолит след съответната обработка притежава всичко необходимо за създаване на бетонна смес. Има реализиран такъв проект на Южнокалифорнийския университет в САЩ (<http://www.fastcodeign.com/1668962/po-joke-these-guys-created-a-machine-for-printing-houses-on-the-moon>).

Въпросът за хабитата – мислil съм по този въпрос... на първо място, хабитат се прави на място, което силно наподобява характерна област от Марс – било полярна област (имитирана от полярната арктическа изследователска станция на Mars Society на остров Девън на канадска територия) или пустинна област (имитирана от пустин-

ната изследователска станция на Mars Society в Южна Юта, САЩ.). Има и европейска изследователска станция, спонсорирана от 6 национални европейски клона на Марсианско общество, замислена да бъде в Исландия, но след началното проектиране и построяване финансирането за транспортирането до Исландия прекъсва, след няколко години престой структурата на хабитата се разрушава повече, отколкото е възможно да се поправи и в момента европейска изследователска станция няма. Австралийската изследователска станция е проектирана, но не е построена.

Според мен, построяването на хабитат ще отнеме прекалено много ресурси за общност от хора, които първа се обединяват около подобна идея.

Ние, като Марсианско общество в България, можем да започнем с нещо по-малко, но постижимо. Било то марсоход, купол за растения при марсиански условия, малък спътник от рода на CubeSat...

В момента в групата на „Марсианско общество – България“ тече анкета за предложение за първи проект и всеки от членовете в групата може да даде своето мнение и аргументация. Има интересни

предложения. Скоро ще направим обобщение на анкетата и оценка на предложенията и може би ще има втора анкета с избраните кандидати-проекти.

Една от целите на световното „Марсианско общество“ се изразява в подкрепа на правителствени проекти, свързани с изследването на Марс. Нека да зададем въпроса обратно – очаквате ли, че конкретно в България българските власти ще подкрепят „Марсианско общество“?

– Световното „Марсианско общество“ подкрепя правителствени проекти, доколкото те съществуват. Но основната ориентация е към частния сектор.

Необходимост от подкрепа от страна на българските власти има, но тя не е като финансиране, а под формата на съдействие и издаване на разрешения за съответните експерименти на местно и национално ниво, както и помощ при установяването на дипломатически канали, както стана дума в началото. Също така бихме оценили съдействие при работа с училищата – имаме идеи за различни конкурси – от литературен конкурс до технически състезания.

Не на последно място – след колко време вярвате, че човек наистина ще достигне Марс? През последните години много знаменити фантасти и прогностици не успяха да предположат датата за първото пилотирано посещение на Марс. Наемате ли се да направите някаква прогноза?

– Виждал съм плакати Марс-83, Марс-88, Марс-90, когато става дума за пилотиран полет до Марс. Считам, че технически е възможно да бъде осъществен полет до Марс и обратно с наличната технология. Въпрос на решение, а не на способност е да има полет до Марс. 2030 година е една добра ориентировъчна дата, плюс-минус 2 години. Дотогава частният сектор би могъл да се развие достатъчно, за да може негов представител да вземе самостоятелно решение за осъществяване на такъв полет, без да има нужда от държавно финансиране. Т

Телекониите KONUSTART MOTOR са едно чудесно въведение в очарователния свят на астрономическите наблюдения. Прегледите ви ще се разкрият ярки изображения, а инструментите са лесни за употреба и пренасяне. Комплектът включва голямо разнообразие от аксесоари: 2 окуляра с диаметър 31.8 mm, леща на Барлоу 2x и устройство за изправяне на образа 1.5x. Чудесен комплект за астрономически наблюдения, който съдържа и метална тринога, монтировка, збездна и лунна карта, инструкции.

KONUS Optical & Astronomy Systems

УНИВЕРСАЛНИ за наземни и астрономически наблюдения, идеални за Слънце, Луна и планети, както и за астрофотография

#1736 KONUSTART-700 100 \$ 60/700 екв. NEW!

ТЕЛЕСКОП РЕФРАКТОР диаметър обектив D=60 mm (2.4"), фокусно разстояние F=700 mm, светлосила f/11.7, метален тубус, входен диаметър за окуляри D=31.8 mm (1.25"), търсач 5x24, лунен филтър, леща на Барлоу 2x, 90° диагонално огледало, устройство за прав образ 1.5x, окуляри: H 20 mm (35x) H 8 mm (87x)

#1740 KONUSTART-900 190 \$ Motor 60/900NEW!

ТЕЛЕСКОП РЕФРАКТОР диаметър обектив D=60 mm (2.3"), фокусно разстояние F=900 mm, светлосила f/15, метален тубус, входен диаметър за окуляри D=31.8 mm (1.25"), търсач 5x24, лунен филтър, леща на Барлоу 2x, 90° диагонално огледало, устройство за прав образ 1.5x, окуляри: H 20 mm (45x) H 8 mm (112x)

ДОПЪЛНИТЕЛНО може да се закупи към тези два модела:
#1054 леща 2x с филтър
#1060/62 слънчев филтър Mylar
#1070 военен фотоадаптер
#1103 филтър за мъглявини
#1100 4 броя планетни филтри на Wratten N11, N12, N21, N23A

Всички видове окуляри
Всички видове T-2 пръстени

АНДРОМЕДА ООД официален представител на **KONUS Italia Group Srl.** София, ул. Цар Асен 49, вход от Н.Рилски www.telescope.bg астро-клуб: 981 08 98, 981 13 27 GSM: 088 8402 475, 088 7894 056

ново-NEW-ново-NEW-ново-NEW-ново-NEW-ново

www.telescope.bg андромеда лещови и огледални телескопи за всеки

CELESTRON AstroMaster

CE21061/2 рефрактор 70/900, f/13 азимутален / екваториален 149 \$ / 181 \$

Комплектите включват: лазерен търсач с червена точка,

CE31035 рефлектор 76/700, f/9 екваториален 171 \$

алт-азимутална или съответно екваториална монтировка,

CE21063/4 рефрактор 90/1000, f/11 азимутален / екваториален 260 \$ / 287 \$

стомателна тринога, два окуляра: f=20 mm с призма за изправяне на

CE31042/3 рефлектор 114/1000, f/9 екваториален 227 \$

образа и f=10 mm, диагонално огледало (само за

CE31045 рефлектор 130/650, f/5 екваториален 272 \$

рефракторите), CD ROM: The Sky Level 1.